

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Po ljubljanskih občinskih volitvah.

Dokončane so ljubljanske volitve v mestni zbor.

Čitatelji „Domovine“ pač vedo, da se je bila klerikalna stranka pritožila zoper lanske volitve na vlado, ker se skrutinij ni vršil javno. Razume se samo ob sebi, da je bila ta pritožba le politični manevar, da bi se vrglo poleno pred noge napredni, sedaj gospodujoči stranki. Posebno pa je bila naperjena vsa gonja zoper sedanjega vzornega župana, g. Iv. Hribarja.

Skrutinij se je pri ljubljanskih mestnih volitvah vršil tajno že nad 30 let in nihče se še ni bil pritožil.

Pri vseh dosedanjih volitvah je bil seveda navzoč c. kr. politični vladni komisar, ki ni protestoval proti tajnemu skrutiniju. Deželni predsednik je kot namestnik cesarjev moral vendar vedeti, da so volitve veljavne, saj je že dvakrat na slovesen način izročil na magistratu gosp. Iv. Hribarju cesarjevo potrdilo za župana in mu gratuliral.

Tajen skrutinij je navaden tudi po drugod v Avstriji. Zakon je tukaj tako zamotan, da se lahko tolmači tako ali tako. No, najvišje sodišče je sedaj razsodilo, da mora biti v Ljubljani — in drugod ne? — skrutinij javen.

In volitve so končane, skrutinij je bil javen — in zmagala je zopet napredna stranka v vseh treh razredih. Izvoljeni so zopet vsi tisti odborniki, čijih volitve so bile valed znane pritožbe razveljavljene in na novo izvoljenih je troje odbornikov.

Letošnje volitve so se vršile mirno, klerikalna stranka se volitev dejansko — vsaj na volišču ne — ni udeležila. Slovenska napredna stranka je močnejša kakor le kdaj poprej.

Kaj pa naši — Nemci?

Ti so bili sicer sklenili, da se letošnjih volitev ne udeležijo, ali Nemci ne zaupaj nikoli!

Tudi Slovenci jim niso verjeli, da ne kujejo morda kakih tajnih spletk. In res, v drugem razredu so uprizorili prav grdo komedijo, ki je bila naperjena naravnost zoper župana Hribarja, ki pa je njemu samo na veliko čast. Nemci so bili prišli volit — kakih 100 jih je prišlo — in glejte, volili so vse slovenske kandidate izvzemši gospoda župana Hribarja!

Nemci so hoteli doseči, da bi dobil župan Hribar tako malo glasov, da bi si ga vlada ne upala priporočiti cesarju v potrjenje; Nemci so hoteli župana žaliti in se ga — iznebiti!

Ali njihov naklep se ni posrečil. Nemški volilci nimajo na potrjenje župana Hribarja nobenega vpliva.

Zakaj pa Nemci tako sovražijo g. Hribarja? Nemci priznavajo, da je g. Hribar delaven, za procvit ljubljanskega mesta sploh nenavadno delaven mož. Lahko rečemo, da Ljubljana še ni imela tako delavnega in zaslužnega župana, kar obstoji, kakor je g. Hribar.

Sedanji župan je že kot odbornik uvedel mestni vodovod, uvedel kot župan električno razsvetljavo, električno železnico, ki bo kmalu dogotovljena; ustanovil je mestno hranilnico in

kreditno banko; župan Hribar je energično osnoval novo regulacijo mesta, ki je naravnost epohalnega pomena za nadaljni moderni razvoj mesta; župan Hribar je podpiral šolstvo, on zida nove mostove in skrbi za zdravstveno izboljšanje našega mesta. Ves ta napredek koristi vsem Ljubljancem, vsem strankam, ta napredek je v prid tako Slovincem kakor Nemcem.

Županove zasluge pripoznava tudi vlada in cesarjev namestnik, ekselencija baron Hein, ki je vendar sam očen Nemec, je vsakokrat, kadar je v slovesni seji gospodu Hribarju na magistratu izročal cesarjevo potrdilo za župana, javno in slovesno pohvalil delavnost in vnetost Hribarjevo za procvet Ljubljane brez ozira na narodnost prebivalcev.

Zakaj torej Nemci demonstrirajo proti gospodu Hribarju?

Eh, gospod Hribar je — Slovenec!

On tega nikdar ne prikriva, ampak vselej, tudi vprico gospoda barona Heina naglašja, da je Ljubljana slovensko mesto, čeprav je v uradovanju seveda popolnoma nepristranski in do pike pravičen vsakemu, bodi on Slovenec ali Nemec.

In Hribar je odločen Slovenec in pravi, da Ljubljana ni samo glavno mesto kranjske dežele, ampak duševno središče slovenskega naroda. Zato želi, da bi Ljubljana kazala tudi na zunaj svojo slovensko značaj. Zato je občinski svet sklenil, da morajo biti v Ljubljani samoslovenski ulični napisi in je dal take table tudi nabiti.

In tega mu Nemci ne morejo odpustiti! Tujci ne smejo vedeti, da je Ljubljana samoslovenska, četudi se Nemcem ničjer med Slovani tako dobro ne godi, kakor v Ljubljani. Samo tičjega mleka jim še baje manjka. Nemci so se pritožili na Dunaj proti samoslovenskim uličnim napisom — in tam so jih uslišali.

Žalostno je, strašno žalostno, da deželni odbor, kjer imajo Slovenci večino, ni podpiral slovenskih občinskih svetnikov, ampak se je postavil na nekako starokranjsko predpotopno stališče ter glasoval za dvojezične napise. Hud sovražnik samoslovenske Ljubljane je posebno kranjski deželni glavar pl. Detela.

Tako komedijo torej uganjajo naši pravi in talmi Nemci ljubljanski. Razume se samo ob sebi, da jih podpira v njihovem krtovem delu nemško časopisje, saj mora vendar vsak otrok vedeti, da so Nemci na vsem svetu solidarni med seboj, kjer se gre proti Slovanom.

Rekli smo, da katoliška stranka letos ni bila šla volit, ker je vedela, da je ves trud zaman. Kadar je treba slovenskemu občinskemu svetniku gospodu Hribarju polena pred noge metati, kar pa je seveda tudi ta stranka prva pri delu.

Da bi se kmalu sklenil med obema slovenskima strankama kak kompromis, o tem še ni mislili.

Ali če pomislimo, da so n. pr. na Ogrskem katoliški in protestantski Madžari, konservativci in framasoni složni tedaj, kadar se gre za obstanek madjarstva, ako pomislimo, da postopajo primorski in južnotirolski Italijani ravno tako, potem se bode moral najti čimprej nekak

modus vivendi med našimi liberalci in klerikalci, sicer bo imel Nemec čimdalje večji profit od nas! Ne liberalci, ne klerikalci ne bodo zatajili svojih načel, ali način bojevanja se bo moral ublažiti; naš strankarski boj bo moral biti poslej poštenjši in dostojnejši, ter ne tako oseben, kakor doslej. — — —

Sedaj pa se po Ljubljani vse popraša, kdo bode župan? Nemci bi radi imeli morebiti kakega mlačneža, ki bi ne bil ne tič, ne miš, ne krop, ne voda. Takega mlačneža pa, prepričani smo, ni med sedanjimi občinskimi odborniki. Vsi so odločni narodnjaki in naprednjaki. Nikakega dvoma pa ni, da je gospod Hribar vzor pravega Slovence. Upamo, da bo tudi letos spet izvoljen za župana, na procvet Ljubljani in na čast vsej Sloveniji!

Stanovanja delavskih družin.

V Avstriji se rešuje vsako socijalno in politično vprašanje z ozkosrčnega konzervativnega stališča. V teoriji še napravimo kakšen korak za napredujočimi državami, dejansko pa smo „cagavci“, ki hočemo vselej po več let opazovati, kako se nova stvar pri naših sosedih obnese.

Takšno usodno cincanje kažejo avstrijski faktorji tudi pri vprašanju delavskih stanovanj.

Razvitku industrije sledi baje v vsaki državi tudi pomanjkanje stanovanj, vsaj zdravih in človeškim bitjem dostojnih stanovanj. Če bi bilo to res, potem bi bila Avstrija — prva industrijska država, zakaj nikjer menda ni za zdravo stanovanje delavskih krogov tako slabo preskrbljeno, kakor baš pri nas.

Ni prvo ni drugo ni resnično. Najbolj industrijske dežele, kakor Angleška, Francoska, Nemška itd. skrbijo mnogo bolj za zdrava in povoljna stanovanja, kakor Avstrija, kjer je industrija primeroma v plenicih.

Res se je naša vlada tudi z vprašanji delavskih stanovanj parkrat bavila, a vpeljala je to po svoji navadi tako neokretno, da je pomogla tej socijalni bedi toliko, kakor da bi — pljunil v razbeljeno peč.

Leta 1892 se je sprejel namreč zakon davčnih olajšav pri zgradbi novih stanovanj. Na podlagi tega zakona se je dovolila v šestih letih popolna davčna prostost — 174 hišam v celi Avstriji.

To je bila pomoč!

Resnica je, da zadržujejo razvoj stanovanj tudi preveliki davki na stavbe. Glavna ovira pa to ni, temveč v Avstriji primanjkuje na višjem mestu resnega smisla za socijalno budo delavstva. Proučuje se na široko in na drobno marsikaj, le v ta plesniv koticik nihče ne pogleda.

Beda gledé stanovanj je že tako velika, da se je na iste spomnil sam monarh ter v letošnjem prestolnem govoru obetal odpomoč vlade. Ta odpomoč pa bo baje obstajala zopet le v tem, da se davčni zakoni gledé popustitve hišnega davka izboljšajo in razširijo. Tudi vsaj nekaj!

V drugih modernih državah se vprašanje o delavskih stanovanjih pač drugače rešuje. V Belgiji in Franciji se je zavzela država sama ter organizirala vse potrebno, da se nabavi denar

za zidanje zdravih delavskih stanovanj. Na Angleskem neguje vlada zelo uspešno občinsko stavbenstvo ter jamči stavbenim družbam vsakojake pravne zaščite.

Posebno posveča Nemčija zadnji čas svojo skrb zboljšanju delavskih stanovanj. Vlada je že dovolila dva milijona mark podpore stavbenim družbam ter istočasno naročila občinam, naj storijo isto ter sploh uspešno podpirajo stavbeno gibanje. Na Bavarskem so se uvedla državna nadzorovanja stanovanj.

In pri nas! Pač imamo nadzornike cest in rek, vetrov in megla. Posebno po mestih se pazi na ulici na vsako malenkost, ki bi nasprotovala zdravstvenim ali varstvenim predpisom. V kakšnih nezdravih luknjah pa živijo največji trpinci tovarn in drugih podjetij, za to se nihče ne pobriga.

Primanjkanje zdravih in ljudem dostojnih stanovanj občutimo tudi Slovenci po naših spodnještajarskih mestih in industrijskih naselbinah. Celjski rodoljubi so se lotili preosnove, ker nam je znano, kako dolgo bi še bilo čakati na vladno od pomoč. Ustanovila se je zadruga „Lastni dom“, ki bo zidala zdrave in dostojne hišice slovenskim delavcem pod tako ugodnimi pogoji, da bo zamogel vsak priden delavec v teku nekaterih let hišo izplačati. Upati je vsaj, da razne oblasti ne bodo delale omenjeni zadrugi ne le nobenih sitnosti pri njenem človekoljubnem prizadevanju, temveč je pričakovati, da pripomore vlada s primernim prispevkom, kakor delajo to vlade sosednjih kulturnih držav. S tem bo vlada pokazala, da ji je res kaj za socialno zboljšanje v tako važnih vprašanjih.

Celjske in štajarske novice.

(Osebnost) Poštni oficijal v Mariboru g. Matija Karpf, je imenovan poštним kontrolorjem za Celje.

(Delavsko podporno društvo v Celju) ima odborove seje vsaki prvi ponedeljek v mesecu v svojih gostilniških prostorih.

(Deputacija Celjanov pri ministerstvu.) Dne 25. t. m. peljali so poslanci grof Attems, dr. Derschatta in Pommer deputacijo, sestoječo iz župana Stigerja, Rakuscha, dr. Jabornega, dež. poslanca Stallnerja in Lenkota k železniškemu ter trgovskemu ministru, da izprosijo poddržavljenje železnice Celje-Velenje. Oba ministra sta — vse obljubila.

(Okrajne učiteljske konference za mesta Celje, Maribor in Ptuj) se bodo v bodoče vršile skupno v Mariboru.

(Umrl je) v Celju posestnik vile „Santa Clara“ Löser, to je oni čudak, ki je v kljub prepovedi okoliške občine izobešal „frankfurtarico“ na svoji vili.

(Duhovniške premembe.) Župnijo sv. Petra v Sav. dolini je dobil g. Pavel Horvat, dosednji župnik pri Sv. Joštu na Kozjaku, ono v Artičah pa g. Josip Potovšek, nemški pridigar v Celju. Provizor v Vurbergu je postal g. Josip Gunčer, kaplan v Gornji Radgoni.

(Umrl je) župnik na Keblu pri Konjicah g. L. Kramberger. R. i. p! Soprovizor na Keblu je postal čadramski župnik g. Jurij Bezenšek. Razpisana je župnija Kebl pri Čadramu (patr. štajarski verski zaklad) do 5. junija t. l.

(S. Teharjev) se nam poroča, da je o kr. namestništvo v Gradcu — vsled pritožbe tamonje občine ukaz o. kr. okr. glavarstva v Celju, razveljavilo, v katerem je bilo tej občini zaukazano, da sme občinski volilni imenik vsakdo prepisati. Ta ukaz je pa bila omenjena politična oblast na željo štorovske tovarne uslužbenec izdala. Torej občinski volilni imenik ne sme nihče prepisovati. — Nadalje se nam tudi še poroča, da so bili v nedeljo večer 20. t. m. teharskemu rodoljubnemu krčmarju g. Jos. Šušteriču debeli trsi tik hiše porezani. — Sodišče že ima nekega sumljivega delavca od Sv. Ane pod ključem.

(Dobiček trboveljske rudarske družbe.) V pretečenem letu je bilo pri premogokopu v Trbovljah čistega dobička 2.116.704 K. Od tega je dovolila družba 24 K za vsako delnico.

(Za pogorelce na Bianci) so zahtevali naši poslanci državne podpore.

(Strašno!) V Majšperku je izginila 12letna hči viničarja Fr. Bartuša. Le po naključju so ravno kar deklico pogrešali, na kar je oče priznal; da je sam hčerko zadavil, truplo na kose razsekal ter sežgal. Kost je baje vse stolkel, da so zgorale. Lase je razrezal in raztrosil. Pomagala mu je baje pri tem zverinskem činu žena, ki pa taji.

(Iz Ormoža.) V noči 23. aprila t. l. je v Kajzeru neznan hudodelnik napadel z diletom želarja M. Firsta in ga smrtno ranil, tako, da je ta takoj dušo izdihnil. First je namreč šel po opravku iz hiše, ne sluteč ničesar hudega, a ko pride ven, ga tolovaj zahrbtno napade in mu zasadi dilet do pljuč. Sum je, da je bil zločinec tat, ker je dilet ravno isto noč bilo ukradeno pri sosedu iz mizarske delavnice.

(Občni zbor) katoliškega slovenskega političnega društva „Sloga“ v Ormožu vrši se dne 5. majnika 1901 ob 11. uri dopoldne v dvorani okrajnega zastopa v Ormožu. Dnevni red: 1. Poročilo prvomestnikov. 2. Volitev treh pregledovalcev. 3. Sklepanje o odvezi starega odbora. 4. Volitev devetih odbornikov in šestih namestnikov v smislu § 6 društvenih pravil. 5. Slučajnosti. Odbor.

(Ormoško učiteljsko društvo) zboruje dne 2. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v Vuzmetincih pri Miklavžu, kamor izleti isti dan ljutomersko učiteljsko društvo. Spored: I. Zborovanje. a) Zapisnik zadnjega zborovanja. b) Društvena poročila in dopisi. c) Poročilo o „Zavezinem“ in „Lehrerbundovem“ zborovanju (g. Porekar). d) Svetovna razstava v Parizu (g. Lasbacher). e) Slučajnosti. II. Skupni obed v gostilni g. Stamperja. III. Prosta zabava, pri kateri nastopijo pevci in pekinje ljutomerskega in ormoškega učiteljskega društva, ter ormoški učiteljski godbeni kvartet. (Edno uro pred zborovanjem je skupna pevska vaja ravno tam). Z ozirom na prijateljski sestanek z ljutomerskimi tovariši in tovarišicami vabi k prav mnogobrojni udeležbi vse prijatelje šole in učiteljstva najljubneje odbor.

(Nov zdravnik pri Sv. Trojici v Slov. goricah.) Dr. Vilimek Anton, bivši zdravnik v Ljubnem v Saviški dolini, se je naselil pri Sv. Trojici v Slov. gor. v hiši g. Tosnigarja.

(Grad Brunsee pri Čmureku), kateri je bil last grofa Luchessi-Palli della Grazzia, je užgala strela ter je popolnoma pogorel z dragocenimi umetniškimi zbirkami vred.

(Nezgod v rudniku.) Blizu Ivnika (Eibswald) ponesrečila sta vsled razstrelbe dinamita delavca Polanc in Gradišnik. Prvemu je odtrgalo glavo, drugega so prepeljali še živega v bolnišnico.

(Nov deželni poslanec za Gornji Štajar.) Za okraj Irdning je izvoljen deželnim poslancem „bauernbundler“ Lev Oberascher.

Državni zbor.

V seji 24. aprila so poslanci Stein in tovariši vložili predlog, da se izda zakon zoper bivanje jezuitov na Avstrijskem. V predlogu se povdarja, da so bili jezuiti pregnani iz Nemčije, in se jih je tedaj mnogo naselilo v Avstriji, istotako so zadnji čas pregnani iz Francije in Portugalske, zategadelj proti Avstriji nov naval jezuitov. — Posl. Pogačnik in tovariši so vložili predlog za ureditev potoka Bistrice; posl. Žitnik pa predlog za ureditev Vipavšice in hudočrtnikov v Vipavski dolini. Schönerer pride vnovič s predlogom glede nemškega državnega jezika, potem pa prečitajo več peticij in slednjič nujni predlog poslanca Pernerstorferja glede odprave § 64 k. z., ki se tiče razžaljenja članov cesarske hiše. Predlog so podpirali socialni demokrati in nemški radikali. Ker so predlagatelji umaknili vse svoje nujne predloge, ki so bili dosedaj na dnevnem redu, je prišel Pernerstorferjev predlog takoj v razpravo. Predlagatelj utemeljuje predlog in pravi, da je boj proti klerikalizmu s prepovedjo kritike delovanja članov cesarske hiše oviran. Med njegovim govorom so začeli krščanski socialisti grozno besneti in razgrajati; sploh se je večkrat pokazalo, da je krščansko socialna stranka ena najljutejših v državnem zboru. Predsednik je moral sejo prekiniti. Potem sta bila izvoljena

za generalna govornika poslanca Malik in Morsey. Malik je rekel, da je po veljavnih predpisih vsim članom armade prepovedano vtikati se v politične stvari, in da velja to tudi za nadvojvodo. Nujnost predloga za premenitev § 64 je bila odklonjena, in so predlog dali justičnemu odseku v presojo. Potem so nadaljevali razpravo o pristojbinski noveli, a ne dolgo, ker so ministri začeli odgovarjati na razne jim stavljene interpelacije.

V petek so v seji poslanske zbornice razpravljali o nujnem predlogu poslanca Klofača, ki zahteva, da se osnuje poseben odsek 37 članov, kateremu naj bi bila naloga preiskovati sinčaje grdega ravnanja častnikov z vojaki. Klofač je utemeljeval svoj predlog najprej češki in potem nemški. — Poslanec Herold je izjavil v imenu Mladočehov, da bodo glasovali za nujnost. Na predlog poslanca Fressla so prekinili sejo do prihoda ministra za deželno brambo. Grof Welsersheimb je opravičeval vojno upravo ter trdil, da so vesti o grdem ravnanju z vojaki večinoma pretirane. Nato je govoril še Mladočeh Hofica, ki je rekel, naj se pojasni, kako je bilo z Žilakom, kateri se je vsled trpinčenja pri vojaki ustrelil, in naj se krivici kaznujejo. Slednjič sta govorila še poslanca Holanaki in Daszynski. Pri glasovanju je bila nujnost Klofačevega predloga odklonjena. — Potem je posl. Šušteršič zahteval, naj se izvoli poseben odsek za izreko graje poslancu Steinu, češ, da ga je ta obdolžil nepoštenih manipulacij s Tomaževo žindro.

Nato se le so prišli v nadaljevanje razprave o noveli k pristojbinskem zakonu.

Pred koncem seje je ministrski predsednik Körber predložil zakonski načrt o gradnji plovniških kanalov ter je istega pojasnjeval v dolgem govoru. Omenil je med drugim, da bodo stroški za gradnjo mnogo večji, nego se je pričakovalo početkom ter da so preračunjeni na 750 milijonov kron. Zaključil je svoj govor z željo, da bi novi projekti pospešili narodni mir.

Danes je bila zopet seja. Na dnevnem redu je bila med drugim volitev grajalnega odseka v zadevi Šušteršič evi.

Druge slovenske novice.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela svojo 132. vodstveno sejo dne 18. aprila t. l. Blagajnik je izkazal od 1. prosinca do 18. malega travna 13.702 K 73 vin. dohodkov, stroškov pa 11.383 K 26 vin.; torej prebitka 2319 K 47 vin.

(Prvomestniku družbe sv. Cirila in Metoda) sta izročili ljubljanski predsednici podružnic sv. Cirila in Metoda, gospe Vera dr. Šlajmerjeva in Ivana Zupančičeva čisti donesek veselice, ki se je vršila dne 14. t. m. v „Narodnem domu“ — to je 1260 kron 30 vin.

(Občinske volitve v Ljubljani.) V petek je volil prvi razred, in so bili izvoljeni vsi kandidati napredno-narodne stranke, in sicer gg. Josip Lenče, Elija Predovič, Ubald pl. Trakóczy, dr. Mat. Hudnik in dr. Jos. Stare.

(Interpelacija na železniškega ministra) so podali poslanci Plantan in tovariši radi preuredbe južnega kolodvora v Ljubljani, ker se rešitev tega vprašanja že štiri leta zavlačuje, in ker je zadeva tako nujna, da se rešitev ne sme in ne more več odlašati.

(VII. dirka kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“.) Klub je sklenil prirediti prihodnjo klubovo dirko na dirkališču dne 2. junija t. l.

(Prešernove pesniz v nemškem prevodu) se že tiskajo ter izidejo morda že pred Binkošti. Uredil jih je g. dr. Fran Vidic. Prevode je poleg urednika oskrbalo nekaj drugih slovenskih in nemških pesnikov.

(Gorenjske železnice.) Odkar je določeno, da se bo nova bohinjska železnica odcepila od državne pri postaji na Jesenicah, prišla je zopet v resen poštev nameravana železnica iz Trbiža, ki bi se naj po sodbi izvedencev spojila z državno železnico v Kranju. V načrtu pa je še razun te tudi nova železnica iz Škofje Loke v Idrijo na Primorsko do bohinjske železnice.

(Nabor v novomeškem okraju.) V celem novomeškem okraju je prišlo na nabor 772 mladeničev, izmed katerih jih je bilo 190 potrjenih. 239 mladeničev, ki bi imeli priti pred naborno komisijo, se nahaja brez uradnega dovoljenja v Ameriki.

(Utonil je) v Draščih pri Metliki nek tri-letni otrok. Žalostna mati je sama potegnila iz vode mrtvo dete.

(Ogenj v gozdu.) Velik del gozda je pogorel v Berčicah pri Metliki; bil je lastnina nemškega reda.

(Umrli je) v Krškem bivši odvetniški koncipijent g. Mat. Šušteršič, navdušen narodnjak in kremenit značaj. Blag mu spomin!

(Prostovoljna požarna bramba v Krškem) priredi vzajemno s požarnimi brambami iz Rajhenburga, Vidma in Leskovca v nedeljo, dne 5. maja t. l. veselico na vrtu gostilne g. Fr. Gregoriča s sodelovanjem domačega pevskega zbora in godbe meščanske garde iz Kostanjevice. Začetek ob 3. uri popoldne, vstopnina 60 vin. za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

(Pogorela je) v četrtek v šmarski fari v Klanec na Dolenjskem edna hiša in gospodarsko poslopje. Ker je bilo vse s slamo krito, ni mogla požarna bramba nič rešiti.

(Nov sejem.) Deželna vlada koroška je do volila, da se sme v Spodnjem Dravogradu na Gregorjev dan, 9. maja vršiti sejem.

(Brezpravni.) V Gozdanjih na Koroškem so imeli vnovič občinsko volitev za tretji razred, ker je deželna vlada volitev razveljavila s tem; da je zavrgla eden slovenski glas. Druga volitev je imela za Slovence nesrečen izid. S silnim pritiskom se je nasprotnikom posrečilo, da so zmagali; pri tem jim je tudi vlada šla na roko, ker ni popravila volilnega imenika, ki je bil nepostavno sestavljen, in več slovenskih volilcev ni smelo voliti, med tem ko so volili nemčurji, ki niso imeli postavnih pooblastil. Dobili so 59 glasov, Slovenci pa 48. Vložen je priziv.

(Pravico javnosti) je podelilo naučno ministarstvo deklarišči šoli „Elizabetišče“ v Tomaju na Krasu.

(Razpis učiteljske službe.) Na štirirazredni deški ljudski šoli s pravico javnosti v Trstu se razpisuje služba učitelja-voditelja s 1600 K letne plače, 200 K funkcijske doklade in z 2/3 doneskom k pokojninskemu zavarovanju. Postavno opremljene prošnje naj se do dne 20. majnika t. l. dopoljujejo podpisane vodstvu. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 21. 4. 1901.

(Ljudsko štetje v Trstu.) Glede občevalnega jezika je v Trstu prišlo baje povelje od višje oblasti, da je vse c. kr. uslužbenec vpisati za Nemce!

(Deželni tehnični urad) menijo ustanoviti na Goriškem, in bo deželni odbor predložil deželnemu zboru to zadevo v presojo.

Politični pregled.

(Parlamentarne stvari.) Vinogradiški odsek je imel minuli teden dve seji. Posvetovali so se o predlogu poslanca Marcheta glede povračila brezobrestnih posojil in da se po trtni uši uničeni vinogradi še nadalje oprosti davčnega bremena, ter o predlogu posl. Žičkarja, da država da brezobrestna posojila. Glede zadnjega predloga so bili vsi mnenja, da je država poklicana v posameznih slučajih dati na posodo. — Vlada je obema predlogoma nasprotna, obljubila pa je gledé brezobrestnih posojil, le po preskušnji posameznih slučajev olajšavo na pet let in v zvezi s tem podaljšanje oprostitve od davka a ne več kakor za deset let. Glede Žičkarjevega predloga je vlada izjavila, dati brezobrestnega posojila le tedaj, ako so ji deželne finance na razpolago. V železniškem odseku razprave napredujejo, in se splošno sodi, da bo cela vladna predloga o investicijah v kratkem rešena in pride najbrže še ta teden pred poslansko zbornico. Ker je upati, da zadovolji vlada z načrtom o vodnih cestah tudi Čebe in Poljake, ni dvomiti, da bo predloga sprejeta.

(Vladna predloga o vodnih cestah) določa gradnjo sledečih prekopov: Parobrodna zveza med Donavo in Odro, zveza med Donavo in Vltavo blizu Budjevice ter kanalizacija Moldave od Budjevice do Prage; zveza med kanalom Donava Odra do gorenje Labe in Melnika; zveza od kanala Donava Odra do porečja reke Visle in do plovne proge reke Dnjester. Ta načrt se izgotovi v 20 letih, ako prizadete dežele, oziroma interesente ter mesti Praga in Donaj dovolijo primerne prispevke.

(Slobodno nemško visoko šolo) menijo ustanoviti v Solnogradu in bode v ta namen 10. maja t. l. shod nemškega visokošolskega društva, naperjen proti nameram ustanoviti katoliško univerzo. Svobodna visoka šola naj bi bil nekak branik zoper gibanje in agitacijo nasprotnne stranke.

(Donavsko plovje) hočejo Ogri pomnožiti ter si zagotoviti za prihodnje leto v to potrebiti denar. Ko se izvrši regulacija Donave, bo isti plovni tudi za vojne ladje, in ker bi bila v slučaju vojne nevarnost večja, kakor doslej, hočejo primerno pomnožiti mornarico.

(Povišanje žitne carine v Nemčiji.) Kakor poročajo nemški listi, bodo nemške poljedelske stranke vendar prodrle s svojo zahtevo gledé povišanja carine na žito, akoravno jim vlada ne bo ustregla v oni meri, kakor to zahtevajo zastopniki poljedelskih strank. S povišanim tarifom hoče vlada pridobiti agrarce za kanalsko predlogo.

(Francozki minister Delcassé v Petrogradu.) Minuli četrtek je sprejel car Nikolaj v Carskem selu ministra Delcasséja, katerega je spremljal ruski minister grof Lambsdorf, ter ga je pozval na zajetek, popoldne pa je priredil gostijo ministru na čast, pri kateri je grof Lambsdorf v presrčni zdravici nazdravil „svojemu dragemu prijatelju in tovarišu“, ki mu je odgovoril istotako presrčno na zdravico. Te dni sprejme Nikolaj ministra Delcasséja v privatno avdienco. Francozkega ministra je povabil menda car sam v Rusijo, da se dogovori z njim glede kitajske politike. Rusija in Francija prevzmeta baje poročstvo, da bode Kitajska plačala državam vojno odškodnino, in dobi zato Rusija podpis pogodbe glede Mandžurije.

(Vojna v južni Afriki.) Vzlic mirovnim glasovom se vojna nadaljuje. Na cesti med Mahadodorpom in Lydenburgom so Buri zgrabili oddelek majorja Tryforda, ga ujeli in majorja v boju ubili. Pri Dordrechtu so vzeli angleškemu oddelku konje ter imeli pri Honeykloffu bitko. Kdaj se je to zgodilo, se ne ve, ker Angleži o svojih porazih sploh čim manje poročajo. Malih bitk angleških z Buri sploh ne omenjajo, če niso nesrečne za Bure. Nasprotno pa javlja Kitchener o vsakem Buri, katerega ujame, in o vsakem konju, ki se pripase do angleškega tabora. Sedaj javlja, da je ujel 113 Burrov, zaplenil 138 pušek, 98 konj, top in 15.000 patron. General Baden-Powell se vrne baje na Angleško. Angleži so zasedli, kakor poročajo londonski listi, Roosenekal, ki je bil doslej sedež burske vlade. Pri tem se je udalo baje 100 Burrov. V Kapstadtu je minuli teden zbolelo na kugi 64 oseb, izmed teh jih je 33 umrlo. O mirovnih pogajanjih ni zopet nobenih poročil.

Književnost.

(Novo delo F. S. Vilharja.) Naš rojak in čislani glasbenik F. S. Vilhar je za zagrebško pevsko društvo „Sloga“ uglasbil pesem A. Šenoe „Kleветnikom Hrvatske“.

(Nova knjiga za št. gg. katehete.) „Razlaga novega velikega katekizma“ spisal in založil dr. Ivan Križanič, inf. stolni dekan, prof. pastirne. Tako se zove nova knjiga, katere II. del je ravnokar zagledal beli dan. Z veliko radostjo prečital sem tudi ta II. del. Razlaganje se izvanredno posebno odlikuje v tem, da je priprosto, kratko in točno ter vendar vsako bistveno stvar zadevajoče, kar nam katehetom na ljudskih šolah posebno ugaja, ker je poučevanju krščanskega nauka primeroma le malo ur odmerjenih. Zaradi tega je imenovana knjiga nepopisne vrednosti pri poučevanju krščanskega nauka v šoli, a bo istotako tudi prav dobro služila pri razlaganju verskih in zveličavnih resnic že odraslim v cerkvi na leci, ako se morda tuintam še nekoliko dostavi. Nismo imeli do sedaj še tako izbornega katehetskoga dela v rokah.

Župnik katehet.

(Knjige „Matiče hrvatske“ za leto 1900) so izišle sledeče: 1. „Zabavna knjižnica“ zvezak 234—236 (Pusto ognjište — pripovijest iz izistarskega života). 2. „Zabavna knjižnica“ zvezak 237—239 (Na obali Bosne). 3. „Slavenska knjižnica“ knjiga 8 (Izbrane pripovedi Klize Orzeszke). 4. „August Šenoa — Sabrane pripovedi“ (zvezak šteti).

5. „Slike iz običaja zemljopisa“ napisal dr. Ivan Holc, knjiga V., 2. del. 6. „Poviest novoga veka“ od leta 1453—1789, II. del. 7. „Poviest grške književnosti“ Sestavil dr. Avg. Mušić. 8. „Izveštaj Matice hrvatske“ 9. „Spome cvieče iz hrvatskih i slovenskih dubrava“ 29 slik in 18 umetniških prilog. Knjiga je posvečena jugoslovanskemu mecenu biskupu Strossmayerju k njegovi 50 letnici škofovanja. Ta knjiga, ki obsega 657 strani je prekrasno delo hrvatsko-slovenske vzajemnosti, kajti svoje prispevke imajo v njej vsi odlični hrvaški in slovenski pisatelji pesniki in umetniki. Ker se knjiga ne prodaja, mogoče jo je dobiti le kot ud „Hrvatske Matice“ proti malemu denarnemu prispevku povrh letnine, ki znaša samo 3 gld., a to za osem tako krasnih knjig. Še je mogoče pristopiti za pretečeno leto.

Razne stvari.

Proti „Unio catholica“ oglasil se je sedaj tudi levovski katoliški nadškof s posebno okrožnico s katero svari duhovništvo pred zavarovanjem cerkev in cerkvenih poslopij pri požarni zavarovalnici „Unio catholica“. V okrožnici se čita med drugim: „Že z ozirom na to, da imamo v deželi domače, zaupanja vredne zavarovalne družbe, ni nadškofijski konzistorij nikoli priporočal „Unio catholica“ vkljub vsem prizadevanjem tega zavoda. Pa še drugi vzroki so držali nadškof. konzistorij v rezervi. Pred vsem se nismo mogli prepričati, da bi bila ta družba denarno dovolj krepka. Končno se nam je pristudila breztaktna zloraba katoliškega imena v reklamne namene.“ Nadalje graja okrožnica tudi zlorabo „papeževnega blagoslova, katerega sv. oče nikdar ne dá nobenemu denarnemu podjetju. Mi se strinjamo posebno gledé obsojene zlorabe katoliškega imena, saj tudi pri nas se že uganja s katoliškim pridevkom dostikrat pravo bogoskrunstvo.“

(Visoka starost.) Metuzalem, kakor čitamo v „Zgodbah“, živel je 969 let. Nekateri neverjetneži temu sodijo, da so ljudje tačas leta ali čas drugače računali, kakor zdaj. Ali kako in a čem bi bila pomota, to je njihova reč. Sedaj pa pogledimo še druge „junake“, katerih starost nas bode tudi presenetila. Pater Maffien, zgodopisec Indije, spominja se ondi moža, Nuhis de Cogna z imenom, kateri je leta 1566 kot 370letni starost umrl. Stirikrat so se mu baje obnovili zobje, lasje in brada. — Tomaž Carn, ki je 18. januarja leta 1588 umrl, imel je po župni statistiki Sv. Lenarta v Shorehit na Škotskem 207 let. Na Ruskem je živel leta 1825 mož, ki je imel že 202 let. — Don Juan Taveira de Lima, umrl je leta 1738 v svojem 198 letu. — Gillour Macraigne živel je na ednem domu 198 let. — Opat Janaz Baldek dočakal je 185 let in toliko tudi njegov oproda Peter Čarkan iz Ograkega, po rodu baje Slovák. — Jan Roven, po rodu pravi Slovák, umrl je v 172 letu, njegova žena pa je dočakala jih 164. — V Frideriktownu v Sev. Ameriki umrl je leta 1797, 180letni mulat (suženj). — Henrik Jenkim, kateri je v dec. 1670 v 169 letu umrl, spominjal se je često še na bitko pri Fiodenfidu (1513), ko je bil kot dvanaestletni deček k vojakom poslan, donajše jim hrano. V starosti sto let je še plaval, pa je obiskal tudi pet še ljudski zbor v Jorku. Leta 1743 postavili so mu v Boltonu lep spomenik. — Norvežan Jonas Springton, ki je leta 1747 umrl, dočakal je 159 let. Bil je večkrat oženjen, zadnjič je pustil udovo, staro 103 leta in ednega devetletnega sinka. — Maria Prion umrla je leta 1838 v Sant Bealn na Francoskem, stara 158 let. Po smrti svojih roditeljev je podedovala majhno hišico, katero je v svojem 66 letu za neki zaselek letnega prevžitka prodala. Nasledniki in kupci tega doma morali so ji torej celih 92 let po zgovorjenih letnih 162 frankov (65 gld.) plačevati. Poslednjih deset let ni uživala še drugega, nego sir in keže mleko. Ko je umrla truplo ni vagalo več kakor 42 funtov, koža pa je bila še rujava in pihla, kakor pergamen. — Tomaž Danun z Leightonu umrl je leta 1635 v 152 letu svoje starosti. Par mesecev pred svojo smrtjo predstavljen je bil kralju Karlu I. Morda bi bil ta še dalje živel, da se je držal prejšnjega mirnega in skromnega življenja, ali poslednji čas je v družbi gosposki nekega grofa se udal obilnejšim jedem in pijači, kar pa mu je pospešilo — konec življenja.

(Kako dolgo žive nekatere živali?) Po mnogem opazovanju in urejanju dognali so strokovnjaki starost živalim naslednje: Medved dočaka malokedaj 20 let, pes in volk ga pogosto v tem dosežeta. Lica ne živi nad 14 do 16 let. Lev ušaka starost celih 70 let, med tem ko mu sorodna mačka prilaze komaj do katic 15 let. Zajec živi kratko, le katic 7 let, med tem ko največja na suhem živeča žival, alon, dočaka časih 300 let. Svinja ima življenja največ do 30 let, nosorožec v morju le do 20. Konj pri dobri

uskrbi učka do 40, a velblod celo do 100 let. Ovca po petnajstem letu gine, a krava malokdaj prestopi nad dvajset. — Nekaterim pticam šteje se še daljše življenje. Tako je eden orel živel ujet v kletki na Dunaji 104 leta, istotako eden vran (krokar), ki je bil že nad 120 let zaprt. Vran pravijo, da dočaka do 200 let. — Od vodnih ptic živi najdalje labud in pelikan, ki baje dočakata do 300 let. — Tudi je dokazano, da je želva nekoč 107 let učkala.

(Velikost človeškega telesa) Antropološko angleško društvo „British Association“ razvrstilo je narode glede velikosti ljudi tako le: Največji so baje Angleži, Švedi in Danci, katerih povprečna mera dolgoti je 174 cm. Rusi in Belgijci so nekoliko manjši, a Japonci in Španci pa najmanjši, le do 165 cm višine. Če le pa niso Angleži za se nekoliko previsoko merili, na škodo drugim?

Loterijske številke.

Gradec, dne 27. aprila 1901: 11, 20, 4, 42, 65.
Dunaj, „ „ „ 89, 85, 25, 41, 76

Št. 12631
13360

(165) 3—1

Razglas.

Za pokončavanje prave trtne rose (Oidium Tuckeri) daja deželna poskuševalnica v Gradcu (Heinrichstrasse 39) kakor tudi deželna poskuševalnica v Mariboru žvepleni prah v vrečah po 50 kg za K (16 K za 100). Manj nego 50 kg se ne more oddati.

Naročevalci blagovolijo naj se obrniti na edno omenjenih poskuševališč vpošljejo naj denarni znesek ter natančno navedejo svoj naslov (zadnja pošta, železniška postaja).

Žvepleni prah je najboljše vrste (90 do 95%) vrline ter preskušajo istega pred odpošiljativjo strokovnjaki glede čistote in vrline.

Vsaki pošiljavi se doda kratko navodilo o porabi.

V Gradcu, meseca aprila 1901.

Od štajarskega deželnega odbora.

(163)

Naprodaj

je lepo kmečko posestvo, obsegajoča 12 oralov zemlje, gozde in travnike blizu železniške postaje Štore. Cena je 4400 K.

Več pove upravnštvo „Domovine“ v Celju.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, kateri ima veselje do tiskarstva, sprejme v uk Dragotin Hribar v Celju.

Razpis.

Razpiše se do 20. maja t. l. občinska zdravniška služba v Št. Petru pod Sv. gorami z letno plačo 1.500 K. Prošniki morajo biti avstrijski državljani in ednega slovanskih jezikov zmožni.

Občinski urad v Št. Petru pod Sv. gorami
dne 24. aprila 1901

(162) 3—1

Župan: Ferdinand Kunej.

Prodajalka

24 let stara, zmožna slovenskega in nemškega jezika, katere je v službi že nad

5 let v filiali mešanega blaga, išče primerne prostora. I. reference.

Ponudbe pod F. F. Gornjigrad, Štajarsko, poste restante.

Naprodaj je posestvo

katero meri 7 oralov, in je pripravno za vinograd. Od tega je pol oralov že na novo zasajenega vinograda.

Posestvo je blizu Brežic in ima lepo lego. Cena primerna. Več pove g. Jože Četina, občinski tajnik v Artičah, pošta Brežice.

(164) 2—1

V Laškem trgu je
naprodaj

hiša št. 67 s posestvom.

Več se izve pri gospe A. Ojsterscheg na Laškem.

(108) 8—9

Dežnike
iz klota, volne in
svile, ter
solnčnike
za dame, gospode
in otroke
priporoča
P. KOSTIČ
v Celju. ☺
(276) 8—5

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje, nego nastopi vročina prodati. P. n. g. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobe pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni i (110) 6-6 nizki ceni.

Istrska vinarska zadruga

Pulj (Pola, — Istra).

(112) 12-9

Brzjav.

Kdor želi imeti dobre in solidne žaluzije in rolete, naj se obrne na prvo hrvaško tvornico žaluzij, rolet, lesenih in železnih kapaca i kartonaž G. SKRBIČ, Zagreb, Meduličeva ul. 16.

Vožne karte in tovorni listi v
AMERIKO
Kralj belgijski poštni parnik.
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Podpisani naznani in se priporoča slav. občinstvu, da izvršuje od
1. aprila t. l. v Braslovčah

živinozdravniško prakso.

Friderik Horák

(153) 3—2

okrožni živinozdravnik.

Ženitna ponudba.

Mož, 30 let star, premožen gostilničar in posestnik, želi v zakon primerne družice 25—30 let stare, ki ima veselje do gospodarstva in nekaj premoženja v gotovini. Ponudbe pod „Srečno življenje“ na upravnštvo „Domovine“ v Celju. (160) 2-2

Lepa domačija

na Spodnjem Štajarskem, tri četrt ure od po-
staje Videm, se zaradi družinskih razmer prosto
voljno proda Taista obstoji iz več dobrih
njiv, travnikov, mladega gozda in s skoro še novo
hišico s kletjo, hramom in šupo, vse v najboljšem
stanu za majhno vsoto 1600 gld., kateri znesek
se pač mora takoj plačati. Resni kupci naj se
oglasijo do 15. majnika t. l. pri lastnici Mariji
(143) 4—4 Pleterski, Rudolfovo.

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovca v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega
špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor
vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in ko-
reninice lepo v senci posušene, da lepo zeleno
barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: bez-
govno gobo, kamilice, tisočrože, malinsko šupo,
lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in ko-
reninice; tudi kupim vsake vrste deželnih pri-
delkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo,
proso, konoplje, laneno seme in ržene rožičke.
Ob času vsake sadje, vse deželne pridelke po
najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake
vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in
kuretino. Kupim tudi suhe gobe, orehe,
česplje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah.

Nadalje kupujem

predivo, jabolka

fižol, vsake vrste laneno seme itd., itd.

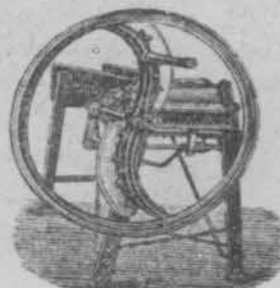
Svoji k svojim!

Kupim vsake vrste jabolka.

(308) 52—38

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji meri.

Opozarja na svojo veliko zalogo traverz, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavnih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika zaloga poljedelskih in vinorejskih strojev, raznovrstnih sesalk za vodnjake in kletarstvo.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizvrstnejše umetno gnojilo Tomažovo fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

Pozor gg. kovači! V večjo udobnost svojih cenj, odjemalcev omislil sem si stroj za osločanje kolesnih šin, katerega se zamorejo isti v mojem skladišču vedno posluževati.

* Slavno občinstvo cabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *